

- de ENCI-groeve van de Sint-Pietersberg bij Maastricht. - Natuurhistorisch Maandblad 87 (8): 174-189.
- 1998c. Weer aculeatennieuws uit Zuid-Limburg (Hymenoptera: Apidae). - Entomologische Berichten 58 (12): 238-240.
1999. Meer Nederlandse namen voor angeldragende wespen. - Nieuwsbrief sectie Hymenoptera NEV, Bzzz 10: 42-48.
2000. Meer Nederlandse namen voor bijen. - Nieuwsbrief sectie Hymenoptera NEV, Bzzz 11: 16-18.
2004. (met Peeters e.a.) De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). - Nederlandse Fauna 6, NNM Naturalis Leiden, KNNV Uitgeverij Utrecht & EIS-Nederland Leiden, 507 p.

Herinneringen aan Virgiel

Jan Smit

Het was 1987 en ik begon me te interesseren voor de studie van de wilde bijen, alleen was er in die tijd nauwelijks literatuur beschikbaar, waarmee die kennis gevoed kon worden. Ik kreeg het advies eens contact op te nemen met broeder Virgilius Lefeber, die zou me wel verder kunnen helpen. Op mijn brief met vragen omtrent determinatieliteratuur kreeg ik per kerende post een pakketje van Virgilius toegestuurd, met daarin de schaarse literatuur die in die tijd in het Nederlands beschikbaar was. Met het verzoek deze te kopiëren en de originelen terug te sturen.

Maar determinaties, zeker de eerste die je uitvoert, moeten gecontroleerd worden. In die tijd kampeerden wij meestal een paar keer per jaar in Zuid-Limburg. Dus de stap naar het klooster van de broeders van *De Beyart* in Maastricht was snel gemaakt. Virgilius ontving me in zijn kamertje, dat vol stond met dozen met aculeaten, literatuur, multomapjes en door hem zelf vervaardigde modellen van aculeaten.

Al heel snel werd het een gewoonte om samen op stap te gaan. Altijd wanneer wij in het zuiden waren, gingen Virgilius en ik een dag aan het vangen. Zo leerde hij me de fijne kneep-

jes van het vangen in het veld en de leuke vangplekken te vinden. Hij liet me op verschillende plaatsen zien hoe hij probeerde meer soorten te ontdekken of te lokken, door bosjes takken op te hangen, die nestgelegenheid vormden voor de bijen en wespen.

We hadden samen vaak veel plezier in het veld, ons gevoel voor humor kwam behoorlijk overeen. De dag werd meestal afgesloten op een terrasje, waar we onder het genot van een koud drankje nog wat nakletsten.

Vanaf de tweede helft van de jaren negentig kwam Virgilius er zelf niet meer zo toe om ver weg te gaan met zijn brommertje. Hij ontdekte nieuwe vangplaatsen in de buurt, in en om Maastricht. Des te meer waardeerde hij het wanneer we samen wat verder weg gingen, naar Plombières of Simpelveld. Beide zijn vangplaatsen waar hij al van oudsher kwam. Wel verzuchtte hij regelmatig dat de terreinen vroeger beter waren dan nu. (Overigens een verschijnsel dat ik nu herken: "t Wordt allemaal minder.")

Eind 2000 kreeg Virgilius een paar herseninfarcten, waardoor hij minder goed ter been werd en later aan één kant verlamd raakte. Hij kon helaas niet meer aan de insecten werken en een zeer lang en intensief hoofdstuk uit zijn leven werd afgesloten. Definitief, met de verhuizing van zijn collectie naar Naturalis in Leiden.

Samen op stap gaan was er vanaf die tijd niet meer bij. Jammer genoeg kampeerden wij ook niet meer in Zuid-Limburg, dus even bij Virgilius langs gaan kwam er niet van. Hij liet me ook weten geen prijs meer te stellen op mededelingen over aculeaten of overdrukjes. Wel stuurden we elkaar nog regelmatig een kaartje. Langzamerhand vervaagde Virgilius als aculeatenvriend voor mij, hoewel ik regelmatig aan hem moest denken. Totdat het bericht van zijn overlijden kwam. Op 23 augustus hebben we hem naar zijn laatste rustplaats begeleid, op het kloosterkerkhof. Vergezeld door familieleden, medebroeders en een groepje entomologen. Virgiel, beste vriend, bedankt.